

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. XVI. Aliud argumentum ex Tridentino desumptum diluitur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

facias malas facere. Unde ipsemet Lutherus in assertionibus, assert. 36. sic loquitur: *Quomodo potest se homo ad bonum preparare, cum neque in potestate sui sit via suas malas facere: nam & mala opera in impio operatur Deus, ut enim Proverb. 19. dicitur, impius propter se ipsum operatus est Dominus, etiam omnia ad drem malum. Quis aude negare se etiam in malo operis sepe coactum, aliud facere quam cogitaverit?* Et in alio loco ait: *Si prescivit Deus Iudam fore proditorem, necessarium Iudas se habet proditor, nec erat in manu Iudae, aut ullius creaturae, aliter faceret.* Lutherus concinit Calvinus lib. 3. institut. cap. 23. num. 9. ubi ait: *Excusabiles peccandi haberi volunt, quia credere nequeunt peccandi necessitatem: propterea cum ex Dei ordinatione sibi iniicitur humana necessitas. Idem docet Zuinglius sermone de Providentia cap. 6. ubi ait: Coactus est homo ad peccandum. Et Beza in summa Christianismi pag. 111 inquit: *Omnia a necessitate ex Dei immutabili drent evenire, ut secundum illud Iudas necessarium prodiderit, Herodes & Pilatus necessarium Christum condemnaverint. Unde quavis illi haereticis interdum allerant, se non refundere malitiam peccati in Deum, sed in voluntatem creatam, hoc ipso tamen quod talem admittunt voluntatis motionem, quae non relinquat in ea indifferenciam activam, seu potentiam ad oppositum, sed solam spontaneitatem, & immunitatem a coactione; verbiis negant quod affirmant, & sibi contradicunt. Quod mirum non est, cum Nicolaus Romanus in libro qui inscribitur, *Calvini effigies*, spectaculo 9. & 10. quorum titulus, *Calvinus sibi discolor*, ostendat librum institutionum Calvinii esse centonem contradictionum, & numeret viginti primarias, & plusquam sexcentas conscientias.**

Adde cum Valentia 1. p. quaest. 19. puncto 3. assertionione 4. quod quando Calvinus ait, *Dei voluntatem nunquam tendere in malum, nec velle hominum malitiam, solum intendit, Deum eam non velle per se, & quatenus habet rationem mali, sed per accidens tantum, & in quantum induit rationem boni, seu medii ad manifestationem suae iustitiae vel misericordiae conducentis.* Unde, juxta Calvinum, Deus ad omne genus peccati, etiam cum dissimilitudine sumpti, comparatur sicut ille qui legit mendacium, alicujus commodi & utilitatis causa honestatum.

Ex his facile intelliges, non minus vastum Chaos inter nos & Calvinum jacere, quam quo Abraham epuloni inelamabat, illum a Lazaro distare & esse leotum, ut fuse in Apologia Thomistarum art. 7. ostendimus, ibique omnia quae P. Annanias in libro de scientia media disp. 4. cap. ultimo proponit argumenta dissolvimus. Unde ad hunc locum Lectorem remittimus, ne eadem inuoluntate repetamus.

§. XVI.

Aliud argumentum ex Tridentino desumptum diluitur.

AD secundum argumentum ex eodem Canone Tridentini desumptum, facile respondetur, concessa Majori, negando Minorem. Ad cuius probationem, in primis dico quod Julianus olim simili argumentatione utebatur, ad probandum non dari peccatum originale in parvulis; sic enim ratiocinabatur. Deus est causa corporum, sexuum, conjunctionum: Ergo ex generatione

A prolis non sequitur peccatum, alioquin Deo attribueretur. Cui responderet S. Augustinus lib. 3. quem scripsit contra illum, cap. 9. *Sicut de prole adulterorum, si ego dicerem: tot malorum, id est, lasciviae, turpitudinis, criminis, bonus fructus esse non potuit: recte mihi responderes, hominem qui de adulteris natus est, non esse fructum lasciviae, turpitudinis, criminis, quorum malorum auctor est diabolus: sed corporum, sexuum, conjunctionum, quorum bonorum auctor est Deus. Sic ergo tibi rectissime dico: malum cum quo nascitur homo, non esse fructum corporum, sexuum, conjunctionum, quorum bonorum auctor est Deus: sed prima pravaricationis, cuius auctor est diabolus. Ita similiter nos respondere possumus, quod Deus non est auctor peccati, quamvis praedeterminet voluntatem ad materiale, ex quo malitia sequitur; quia illa non resultat ex materiali, prout est a Deo, ut prima causa efficiente, sed prout exit a voluntate creata, ut prima causa deficiente, & difformiter ad regulas morum operante. Unde docet Capreolus in 2. dist. 37. art. 3. ad 3. quod si Deus substantiam odii Dei, aut alterius actus mali, se solo produceret, aut conservaret extra omne subiectum, non propterea peccaret, neque talis actus odii Dei esset peccatum, neque haberet deformitatem odii Dei; eod quod talis deformitas non necessario consequatur substantiam talis actus in se, vel etiam ut a Deo procedat, se solum ut procedat a libero arbitrio defectibili, suoque illo actu recedente a lege, & a recto ordine ad Deum ut finem ultimum.*

B In forma igitur respondeo, distinguendo illam propositionem. Qui causat aliquid ad quod aliud infallibiliter & inevitabiliter sequitur, non censetur, nec dici potest se habere solum permissivè in ordine ad illud: si sequatur ad illud consecutione physica, seu causalitatis, concedo. Si ad illud sequatur consecutione tantum logica, & illationis, nego. Nam ad motum vitalem tibiae curvae sequitur infallibiliter & inevitabiliter claudicatio; & tamen anima causans illum motum, non censetur esse causa positiva, sed tantum permissiva talis defectus. Item, ut supra dicebamus, Deus causat generationem hominis, ad quam infallibiliter sequitur peccatum originale, & tamen tale peccatum non causat, sed tantum permittit. Similiter in sententia Adversariorum, ad positionem hominis in occasionibus & circumstantiis in quibus Deus per scientiam mediam illum praevidit peccaturum, infallibiliter sequitur peccatum; & tamen Deus non censetur illud velle, vel causare, sed tantum permittere. Denique, ut supra arguebamus, ad determinationem voluntatis ad individuum actus mali & peccaminosi, sequitur infallibiliter aliqua specialis malitia & deformitas, quae illi secundum suam rationem specificam non convenit; & tamen quia haec non sequitur ex divino concursu determinante voluntatem ad talem actum in individuo, consecutione physica, sed tantum logica, Adversarii docent Deum non se habere positivè, sed tantum permissivè in ordine ad illam. Quid ni ergo idem nobis licebit respondere de concursu praevio determinante voluntatem ad materiale peccati? Nam similiter ejus malitia & deformitas non sequitur ad talem praedeterminationem consecutione physica & causalitatis, sed tantum consecutione logica & illationis, Unde exempla quae ab Adversariis adducuntur, non sunt ad rem; quia mors & caecitas, cum sint inter sphaeram activitatis causarum secundarum.

C In forma igitur respondeo, distinguendo illam propositionem. Qui causat aliquid ad quod aliud infallibiliter & inevitabiliter sequitur, non censetur, nec dici potest se habere solum permissivè in ordine ad illud: si sequatur ad illud consecutione physica, seu causalitatis, concedo. Si ad illud sequatur consecutione tantum logica, & illationis, nego. Nam ad motum vitalem tibiae curvae sequitur infallibiliter & inevitabiliter claudicatio; & tamen anima causans illum motum, non censetur esse causa positiva, sed tantum permissiva talis defectus. Item, ut supra dicebamus, Deus causat generationem hominis, ad quam infallibiliter sequitur peccatum originale, & tamen tale peccatum non causat, sed tantum permittit. Similiter in sententia Adversariorum, ad positionem hominis in occasionibus & circumstantiis in quibus Deus per scientiam mediam illum praevidit peccaturum, infallibiliter sequitur peccatum; & tamen Deus non censetur illud velle, vel causare, sed tantum permittere. Denique, ut supra arguebamus, ad determinationem voluntatis ad individuum actus mali & peccaminosi, sequitur infallibiliter aliqua specialis malitia & deformitas, quae illi secundum suam rationem specificam non convenit; & tamen quia haec non sequitur ex divino concursu determinante voluntatem ad talem actum in individuo, consecutione physica, sed tantum logica, Adversarii docent Deum non se habere positivè, sed tantum permissivè in ordine ad illam. Quid ni ergo idem nobis licebit respondere de concursu praevio determinante voluntatem ad materiale peccati? Nam similiter ejus malitia & deformitas non sequitur ad talem praedeterminationem consecutione physica & causalitatis, sed tantum consecutione logica & illationis, Unde exempla quae ab Adversariis adducuntur, non sunt ad rem; quia mors & caecitas, cum sint inter sphaeram activitatis causarum secundarum.

270.

le.

sequuntur per se, & ex natura rei, & consecutio- A
ne Physica, ad inflictionem vulneris lethalis, &
confixionem oculorum. Malitia autem & de-
formitas peccati, cum non sit intra sphaeram
causalitatis divinae, nec contineatur sub obje-
cto formali divinae omnipotentiae, quae solum
respicit id omne quod est in Deum ultimum si-
nem ordinabile, non resultat, nec sequitur ex
praedeterminatione voluntatis ad materiale
peccati, consecutione physica, sed tantum lo-
gica, ut exposuimus Tractatu praecedenti:

Disp.

4. arti.

5.

271.

Ad primam confirmationem, nego Mayo-
rem: ut enim aliqua causa censetur permissivè
solum se habere ad aliquem effectum, vel defe-
ctum, non semper requiritur quod possit illum
impedire (saltem potentia consequenti, & in
sensu composito) sed sufficit quod talis effectus,
vel defectus, non contineatur intra sphaeram a-
ctivitatis illius, sed in aliam causam deficien-
tem, per se primò reducatur: ut constat exem-
plis adductis, praesertim exemplo animae mo-
ventis tibiam curvam ad ambulandum, quae de-
fectum claudicationis censetur permittere;
quamvis, supposita motione tibiae, non possit
illum impedire. Idem cum proportione dicen-
dum est in proposito.

Ad secundum nego etiam Majorem: nam
(ut in eodem exemplo, quo frequenter utitur, et
D. Thomas persistamus) defectus claudicationis
immediatè resultat ad motum tibiae curvae,
sine interuentu alicujus novae actionis; & ta-
mè animae censetur esse causa solum permissiva
illius. Item peccatum originale ex generatione
hominis immediatè resultat; & tamen Deus il-
lud non positivè causat, sed tantum permittit:
Ergo similiter quamvis expositione materialis
immediatè, & sine ullius novae actionis inter-
ventu, formale resultat, non sequitur Deum
non esse causam tantum permissivam illius: ad
hoc enim sufficit quod malitia & deformitas
peccati, non resultat ex materiali, prout est a
Deo, & quod talis defectus intra sphaeram divi-
nae causalitatis & omnipotentiae non contine-
tur. Et haec sufficiant de providentia Dei in ge-
nerali, Tractatu sequenti, de praedestinatione,
quae est specialis providentia, quam Deus habet
circa electos: & reprobatione, quae ipsi oppo-
nitur, Deo favente disseremus; & plures ac-
lebres hujus temporis difficultates & contro-
versias, ea qua poterimus brevitate & perspi-
cuitate resolvemus.

*Finis Tomi primi Clypei Theologiae Thomisticae contra novos
ejus impugnatores.*

